

Pirkkalan kunnan koulukuljetusperiaatteet 1.8.2022 alkaen

Koulukuljetusperiaatteet lyhyesti

- Esi- ja perusopetuksen oppilaiden koulumatkalla tarkoitetaan kodin ja koulun välistä yhdensuuntaista matkaa.
- Koulukuljetukset järjestetään ja korvataan vain kodin (väestörekisteriin merkitty osoite) ja koulun väliselle matkalle.
- Kuljetus tapahtuu sovituilta kokoontumispaikoilta kouluun ja vastaavasti koululta sovituille kokoontumispaikoille.
- Pääsääntöisesti koulukuljetuksissa käytetään aikataulultaan sopivaa joukkoliikennettä; esikoululaisten kuljetus järjestetään tilausliikennettä käyttäen.
- Maksuton koulukuljetus myönnetään
  - esi-2. luokan oppilaille, mikäli koulumatka on yli 3 km
  - esi-2. luokan oppilaille, joilla koulumatka jää alle 3 km, mutta päivittäinen koulumatka sisältää vähintään 2 km valaisematonta koulutietä, saavat kuljetuksen vko 43 alkaen päättyen vko 8
  - esioppilaille kotoa suoraan esiopetukseen ja esiopetuksesta suoraan kotiin. Kuljetusta ei myönnetä aamuisin kotoa aamupäivätoimintaan eikä iltapäivisin iltapäivätoiminnasta kotiin.
  - 3.–9. luokan oppilaille, mikäli koulumatka on yli 5 km
- Huoltaja voi hakea maksutonta koulukuljetusta ilman kilometrirajoja, mikäli koulumatka muodostuu oppilaalle ikä ja muut olosuhteet huomioiden liian vaikeaksi ja rasittavaksi. Hakemukseen on liitettävä lääkärin tai koordinoivan erityisopettajan lausunto, jossa todetaan yksilöity tarve ja perusteet kuljetukselle.
- Päätöksen koulukuljetuksen järjestämisestä tekee opetuspäällikkö lukuvuodeksi kerrallaan. Myös lausunto on toimitettava joka vuosi hakemuksen mukana uudelleen, ellei lausunto perustu pysyvään tilanteeseen.

Yleiset perusteet

Perusopetuslain 32 §:n mukaisesti:

- Jos perusopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen.
- Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai lasten varhaiskasvatuksesta annetussa laissa tarkoitettua varhaiskasvatuksesta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen suoraan esiopetukseen tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai varhaiskasvatukseen.
- Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi.
- Oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas lukuvuoden alkaessa on täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia.
- Jos oppilas otetaan muuhun kuin POL 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista.
- Tilausliikenne pyritään järjestämään siten, että oppilas tuodaan kouluun enintään 30 minuuttia ennen koulupäivän alkamista ja haetaan koulusta viimeistään 30 minuuttia koulupäivän päättymisen jälkeen. Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus valvottuun toimintaan.
- Poikkeustapauksissa maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä saattokorvaus.

Koulumatka

- Esioppilaiden ja perusopetuksen oppilaiden varsinaisella koulumatkalla tarkoitetaan oppilaan päivittäistä kodin/asunnon ja koulun välistä matkaa, jonka oppilas kulkee kouluun mennessä ja sieltä palatessaan.

- Koulumatka mitataan lyhyintä jalankulkukelpoista, yleisessä käytössä olevaa tietä pitkin kodin portilta koulun tontin portille.
- Kunnan velvollisuutena ei ole järjestää kuljetusta koko matkalle, vaan kuljetus voidaan järjestää vain osalle matkasta. Jos oppilaan koulumatka on järjestetty linja-autolla tai taksilla, voi hän joutua kävelemään osan matkasta (esi-2. luokkalaiset 3 km ja 3.-9. luokkalaiset 5 km), ellei koulumatkaan päivittäin käytetty aika ylitä ao. tuntirajoituksia.

Muut perusteet ja tilapäinen kuljetus

- Pimeän ajan kuljetus: Esi-2. luokan oppilaat, joilla koulumatka jää alle 3 km, mutta päivittäinen koulumatka sisältää vähintään 2 km valaisematonta koulutietä, saavat kuljetuksen vko 43 alkaen päättyen vko 8.
- Koulumatkan olosuhteisiin (vaarallisuus) liittyvä kriteeri: Mikäli esi -4.-luokan oppilaan koulumatkaan käytettävä tie sisältää seuraavat ominaisuudet: tiellä on vähintään 60 km/h nopeusrajoitus eikä kävelytietä, on oppilas oikeutettu maksuttomaan koulukuljetukseen. 5.-9.-luokkien oppilaiden kohdalla kuljetusetuus koskee ns. pimeää aikaa: viikot 43-8.
- Lääkärintodistuksen tai koordinoivan erityisopettajan lausunnon perusteella: Jos koulumatkan pituus on alle päätettyjen kilometrirajojen, ja huoltaja hakee maksutonta koulukuljetusta, on hakemukseen liitettävä lausunto, jossa todetaan yksilöity tarve, perusteet kuljetukselle ja esitys kuljetusmuodosta.
- Vuorohoitoa tarvitsevat esioppilaat: Niille esioppilaille, jotka tarvitsevat vuorohoitoa kouluissa järjestettävän apip-toiminnan lisäksi, myönnetään maksuton kuljetus vuorohoidosta kouluun ja koulusta vuorohoitoon. Vuorohoitoa tarvitsevat esioppilaat kuljetetaan vuorohoitoon koululta ip-kerhon päätyttyä niinä päivinä, kun vuorohoidolle on todellinen tarve.
- Varhaiskasvatuksen palveluita käyttävät esioppilaat: Niille esioppilaille, jotka ovat päiväkodissa tai perhepäivähoidossa Pirkkalan kunnan alueella kunnallisen esiopetuksen lisäksi, myönnetään maksuton kuljetus päiväkodista kouluun ja koulusta päiväkotiin.
- Tilapäinen ja määräaikainen koulukuljetus myönnetään huoltajan esitettyä asiantuntijalausunnan koululla (esim. tapaturmat). Lausunnossa on oltava selvä maininta kuljetuksen tarpeellisuudesta sekä ajankohdasta.

- Äidinkieltään ruotsinkielinen esi- tai perusopetuksen oppilas saa maksuttoman koulukuljetuksen (bussiliput) ruotsinkieliseen opetukseen Tampereelle POL 6 §:n perusteella.
- Mikäli oppilaan oman uskonnon tai oman äidinkielen opetusta ei järjestetä oppilaan lähikoulussa, kunta järjestää kuljetuksen siihen kouluun, jossa ko. opetusta annetaan. Oppitunneille kuljettamisessa voidaan hyödyntää myös joukkoliikennettä.

Pääperiaatteet kuljetusten järjestämiseksi

- Pääperiaatteena koulukuljetusten järjestämisessä on turvallisuus, tasapuolisuus, taloudellisuus ja tarkoituksenmukaisuus.
- Perusopetuslakiin perustuvat, yli 5 kilometrin koulumatkakuljetukset myönnetään hakemusten perusteella koko alakoulu- tai yläkouluajaksi.
- Muut koulukuljetuspäätökset tehdään lukuvuodeksi kerrallaan. Myös asiantuntijan tai lääkärin lausunto on toimitettava joka vuosi hakemuksen mukana uudelleen, ellei lausunto perustu pysyvään tilanteeseen (esim. pysyvä liikuntarajoite).
- Päätöksen koulukuljetuksen järjestämisestä tekee opetuspäällikkö.
- Koulukuljetukset järjestetään ja korvataan vain kodin (väestörekisteriin merkitty osoite) ja koulun väliselle matkalle.
- Pääsääntöisesti koulukuljetuksissa käytetään joukkoliikennettä; esikoululaisten kuljetus järjestetään tilausliikennettä käyttäen.
- Kuljetus järjestetään sovituilta kokoontumispaikoilta kouluun ja vastaavasti koululta sovituille kokoontumispaikoille. Oppilaiden kokoontumispaikat määritellään yhteistyössä opetustoimen, kuljettajien ja koulujen kanssa. Koulukuljetus ei tarkoita ovelta ovelle kuljetusta.
- Koulukuljetus järjestetään vain yhdestä paikasta kouluun ja vastaavasti paluukuljetus vain yhteen paikkaan; se ei voi vaihdella eri päivien mukaan eri paikkoihin.
- Erityisoppilaille myönnetyt koulukuljetukset tapahtuvat pääsääntöisesti taksilla. Lapsen itsenäistyessä ja hänen liikenteessä liikkumisedellytystensä kasvaessa, siirrytään tapauskohtaisesti itsenäiseen koulumatkojen kulkemiseen joukkoliikennettä käyttäen.

- Pirkkalan kunta ei vastaa erillisistä kuljetuksista huonoissa keliolosuhteissa eikä joukkoliikenteeseen kohdistuvien työtaistelutoimenpiteiden aikana. Näissä tapauksissa päätös oppilaan kouluun lähettämisestä on huoltajan vastuulla.
- Ongelmatilanteissa kuljettaja ottaa yhteyttä ko. koulun palvelusihteriin tai rehtoriin.
- Tiedotukset huoltajille kulkevat koulun kautta.

Kuljetusten järjestäminen

- Koulumatkaetuudella vastataan säännölliseen ja pysyvää kuljetustarpeeseen. Mikäli kuljetustarvetta ei ole joka päivä, tulee kuljetustarve ilmoittaa opetustoimelle ja kuljettajalle mielellään kuukauden jaksoissa, vähintään kaksi viikkoa etukäteen kuljetusten järjestelemiseksi. Muutoin vanhemmat ovat velvollisia hoitamaan kuljetukset.
- Koulukuljetusten sujuvuus edellyttää oppilaiden olemista riittävän ajoissa (vähintään 5 minuuttia ennen) sovitussa noutopaikassa. Jos lapsi myöhästyy kuljetuksesta, erillistä kuljetusta ei järjestetä.
- Vanhempien on aina ilmoitettava suoraan kuljettajalle hyvissä ajoin etukäteen, jos lapsi ei tarvitse jonain päivänä kuljetusta, mikäli aikatauluihin tulee muutoksia tai lapsi haetaan koulusta. Kunta voi periä turhien ajojen kustannukset vanhemmilta.

Kuljetuksia EI järjestetä eikä korvata

- terapia-, lääkäri- yms. käynteihin
- koulun tai muiden tahojen kerhoihin
- tilapäisiin asuin- ja hoitopaikkoihin
- petoeläinhavaintojen perusteella; tarkastellaan tapauskohtaisesti riistanhoitoyhdistyksen lausunnon perusteella

Liikenneturvallisuus ja vastuu

- Huoltajat ovat ensisijaisesti velvollisia opastamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä. Vanhempien on opastettava ja neuvottava ja tarpeen mukaan kuljettava mukana ja saatettava lasta, kunnes hän oppii itse kulkemaan ja huomioimaan liikennettä.
- Koulukuljetuksissa olevien lasten huoltajat vastaavat siitä, että lapsi pääsee turvallisesti autoon ja autosta kotiin. Oppilas on koulun vastuulla noustuaan autosta kouluun ja koulun päättymisestä autoon nousuun. Liikennöitsijöiden/autoilijoiden vastuu kattaa matkan autoon noususta kotipysäkiltä tai kokoontumispaikalta koulun pysäkille jättämiseen ja toisinpäin.
- Kadonneesta bussikortista peritään huoltajalta uuden kortin tilaamisesta aiheutuvat kustannukset.
- Koulukuljetusauto on merkittävä edestä ja takaa omalla kilvellä, jonka voi taksissa korvata valaistulla koulukyytikuvalla.
- Oppilaiden ja kuljettajan on käytettävä turvavyötä koulukuljetuksissa. Muutoinkin kuljetuksissa noudatetaan liikenne- ja viestintäministeriön päätöstä koulu- ja päivähoitokuljetusten kuormituksesta ja turvallisuusjärjestelyistä.
- Alkolukko on pakollinen (1.8.2011 lähtien) tilausajoina ajettavissa koulukuljetuksissa. Alkolukotonta autoa on mahdollista käyttää tilapäisesti enintään viisi päivää esim. auton korjauksen takia.
- Kuljettajalle on taattava työrauha, jotta hän voi keskittyä ajamiseen. Oppilaat eivät myöskään saa häiritä muita matkustajia.
- Kuljetuksen aikaisesta järjestyksenvalvonnasta vastaa autoilija/liikennöitsijä. Mikäli oppilas toistuvasti häiritsee kuljettajan työtä tai muita matkustajia, liikennöitsijä on yhteydessä opetustoimeen ja tarvittaessa poliisiin.